

Мірек Боднар

Хороші вірші, погані вірші

Мірек Боднар

Хороші вірші, погані вірші

Івано-Франківськ
2010

Варто було писати саме так, варто було так довго чекати на саме такий текст. Варто було чекати на появу поета, який має однаковий шанс на визнання й невизнання. Про що я подумав, читаючи Мірека Боднара: це вірші, яких я ще не читав, яких я так довго чекав. Пил доріг, аморфність матерії, непослідовність і алогізм – завдяки простим засобам поетові вдалося відчинити двері до поетичного мислення, приватного, потенційного.

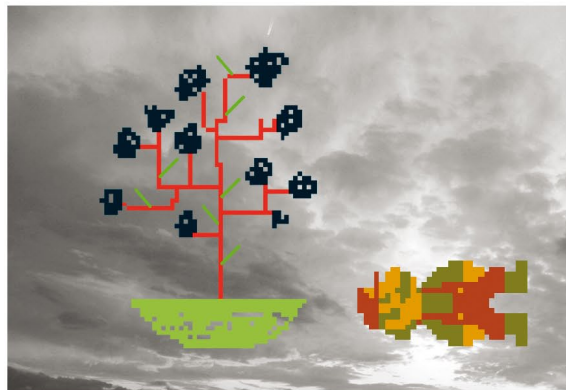
Вірші, що довго чекали свого рейсу, вже мають місце в літературному просторі, і не варто суперечити порядкові речей, бо Мірек Боднар зі своєю книжкою мандрів і споглядань необхідний і неминучий. Та й наближається до особливого засобу вираження мовлення персонажа; ось він такий, у кедах, говорить так і так, курить сигарету, кохає.

Хороші вірші, бо написані не заради чогось, погані вірші, бо надто хороші. Якісні вірші ніколи не будуть масовими, очевидно. Вихваляючи своє власне читання Мірека Боднара, хочу додати, що почуваюся впевнено: текст цієї книжки є тривалим і водночас фрагментованим документом людини, який обов'язково знаходитиме собі місце в читацькому досвіді. Книжку можна розрізати на шматки, але вона надалі буде. Ця книжка може це робити, а це означає, що вона зроблена належно.

Юрій Завадський

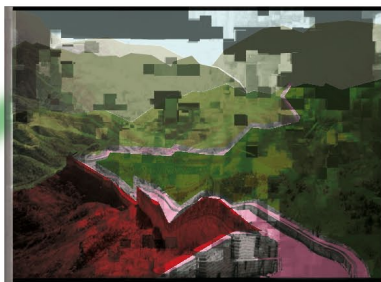
2003

Медовий місяць

ми щодня сиділи
на березі моря і розгрібали руками
гладеньку гальку
ми бігали по воді і хвилі
розбиваючись об наші ноги
змивали з них засохлий пісок
а ще в нас був телескоп і
ми вивчали материки
океани
піраміди майя та
Велику китайську стіну
одного разу
ти попросила мене дістати тобі
мушлю із дна моря
«така ж солоня як і на Землі» –
подумав я про воду
якої тут не було
пливучи
морським кратером Місяця

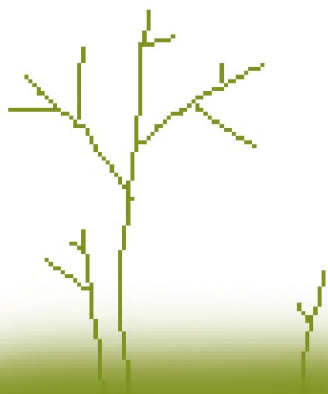

Споріднені душі

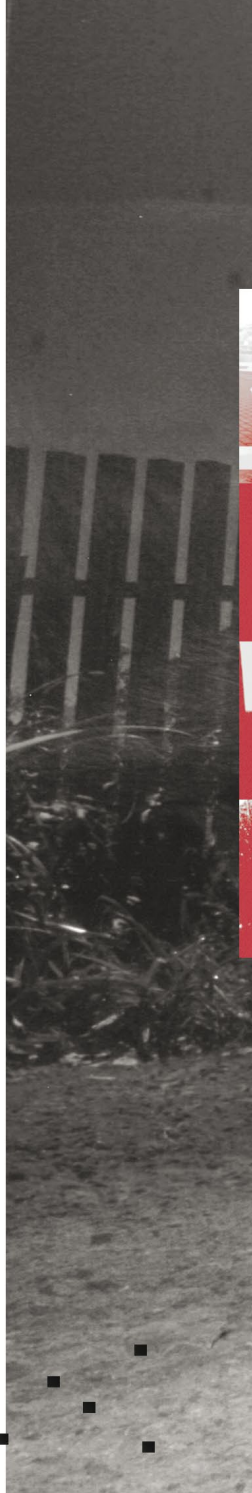
смажиться чорне зерня у
золотистій олії
на сковороді
зливаються їхні тіла знов
в одне ціле
ведеться розмова і
зі спогадів випливає
те літо
коли були ще
квітами в полі
що тягнуться до сонця
підставляючи йому
свої короновані голови

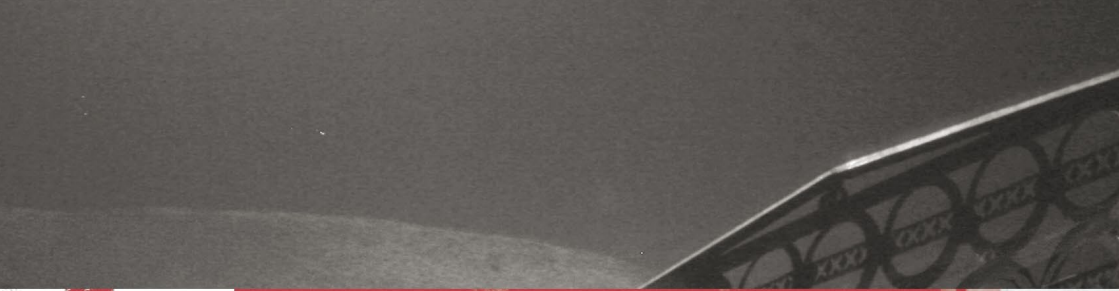
* * *

коли за вікном злива
знаю що кожна краплина
яка стікає по склі
думає про дощ першого Вудстока
коли лежу на підлозі
знаю що розпечений електричний камін
переді мною
уявляє собі багряний схід сонця
коли в темній кімнаті чути
шум автомобіля що проїжджає
і видно пробіски фар
знаю що тіні предметів
які пробігають по стелі
нічого не розкажуть мені
про життя та смерть

а ти сидиш удома сама
і думаєш про те що
коли за вікном злива
то чи знаю я
що кожна краплина...
ну і т. д.

Свобода

слухаючи тишу в навушниках
у порожній кімнаті
мрієш про
подорож самотником
на *dark side of the Moon*
сподіваючись що там
зможеш фарбувати волосся
в зелений колір
(просто так)
і з кожним днем
помалу
забуватимеш значення слова
«самотність»

2005

Кінець космічного кохання

Пам'ятаєш, як проростали травною і мохом
старі витерті джинси?

(під холодним дощем
у мокрій зеленій траві
ви лежали майже самі)

Пам'ятаєш, він сказав:
«В голові моєї ліс»?

(пофарбує волосся в зелений колір
і його не лякатимуть каштани
що раптово падають за комір)

Пам'ятаєш, як влякав на сходах,
що ними спускатись до озера?

(торкаючись вустами води
щось стиха промовляв до риб)...

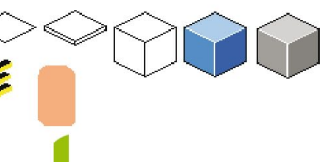
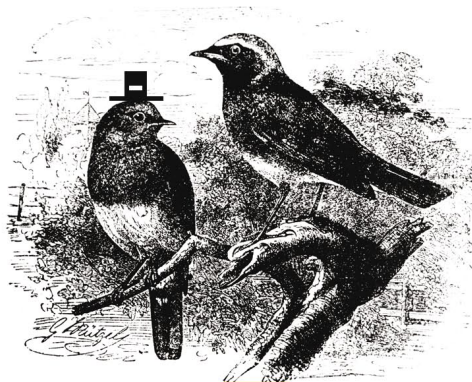
...Кінець космічного кохання,
інша подібна тяганина,
зрештою, як і їх початок,
припадають зазвичай на осінь,
коли ти,
ще розморений після літа,
втрачаєш пильність
чи навпаки –
надто гостро реагуєш
на перші серйозні похолодання.

Хороші вірші, погані вірші

хороші вірші погані вірші
це не так вже й важливо
якщо ти навчився вибирати з життя
лише потрібні тобі шматки
навіть якщо це чужі думки
що немов птахи
покидають тепле гніздо голови
і осідають словами
на засніжених полях сторінок
чи просто
через рот
ледь торкаючись губ
летять за вітром геть
не належачи більше нікому

Південно-серпнева дорожня рапсодія

Щоліта сонце дарує нам
свої золоті яблука –
он їх скільки лежить
в зеленій,
соковитій,
ще не скошений траві,
он як повняться ними
вологі
стічні канави
обабіч дороги,
поглянь,
як вони звисають
з найрізноманітніших дерев
гарячими
духмяними гронами.

Кожного разу, коли ви
пригощаєте ними
усіх водіїв попуток,
на їхніх обличчях
проступають дрібні
крапельки поту;
ви бачите,
як ці яблука падають
просто з небес
і розбиваються об
шерхлий
запилюжений асфальт,
нагріваючи його
голе
чорне тіло і
заливаючи дорогу соком.

І навіть ця
дивна-дивна дівчинка,
колір волосся якої змінюється
залежно від пори року
і з якою ви
впевнено і
натхненно
прокладаєте собі дорогу
на південь,
навіть ця дівчинка
так знічено усміхається,
коли ти падаєш
у придорожню траву
і довго-довго лежиш,
вдивляючись у небо
й зупиняючи поглядом птахів,
що просто хочеться
заснути
і розтанути в цьому
ненависному
серпневому повітрі.

2007

Вісім історій, що їх розповіла Макаролька в листах із Києва

Перша історія

Нині я знову приїхала до цього міста.
Дурнувате якесь місто,
але ти й сам це добре знаєш.
Перший день уже майже минув –
цей перший день був наповнений тобою
(очевидно, саме тому я написала нині на стіні:
«Love actually is all around» –
насправді любов повсюди),
хоч ти, може, про це й не здогадувався:
спогадами, фотками, твоєю музикою, віршами
і – ще раз – спогадами.

Love actually
is all around

Друга історія

Було б кльово
їхати на роверах кудись далеко.
І довго – хоч з тиждень.
А потім йти пішки.
А потім знову їхати – хай буде стопом.
А потім потягом.
І плисти на кораблі.
Спершу Бог придумав гори,
далі – автостоп,
а потім почав творити світ.
І вигадав нас з тобою,
аби гори і автостоп...
Зрештою, він і сам, підозрюю, не знав нащо.

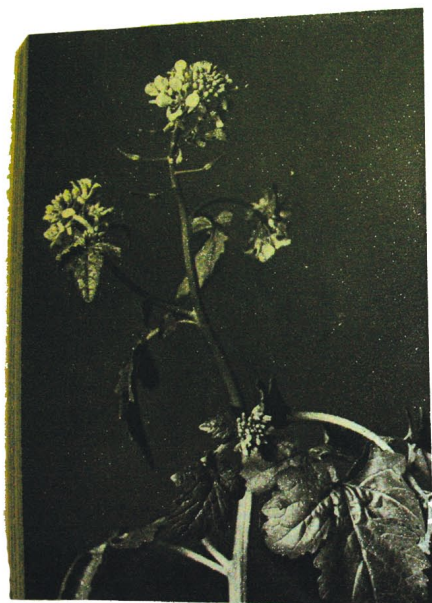
Третя історія

Я собі подумала
(ще колись давно,
але ніяк не могла це написати,
а усно воно б не звучало),
що якщо колись, не дай Боже,
ми не будемо навіть вітатись
(тьфу-тьфу-тьфу),
я все одно любитиму тебе за ті книжки,
які ти змушував мене читати.

Четверта історія

Якось на початках подружнього життя моїх батьків
тато поїхав на місяць кудись працювати,
до Миколаєва, здається, –
і вони з мамою щодня писали одне одному листи –
не чекаючи відповіді, кожен день.
Наприкінці місяця тато сказав мамі,
аби та вже нічо не писала,
бо йому незручно перед чуваками,
з якими він жив і котрим за той час
прийшов, може, лист чи два.

П'ята історія

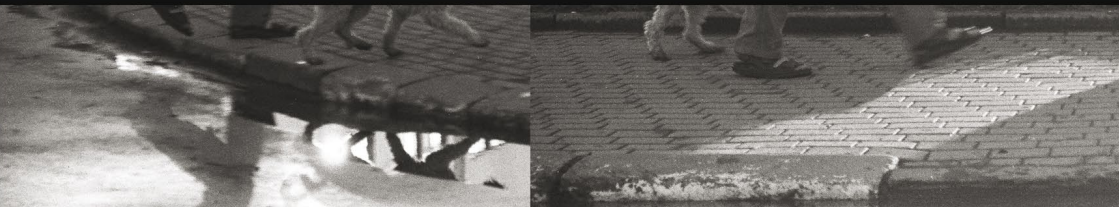
Ми час від часу бували в Тереховлі,
в мене там родичі.
Якось на їхній день міста був концерт,
де мав виступати Віктор Павлік,
і ми всією сімейкою пішли його послухати,
і почав падати дощ.
Віктор Павлік чекав своєї черги за кулісами,
дощ падав і падав, люди розходились,
залишилось зовсім мало – десь, може, зо двадцять,
ми чекали на Віктора Павліка,
трималися до останнього,
ми заради нього прийшли,
він все не з'являвся і не з'являвся,
дощ падав,
ми сиділи на лавці під парасолею
і всією сім'єю їли домашню ковбасу –
і ту мить, коли паде дощ,
а ми їмо ковбасу
і чекаємо на Віктора Павліка і його «Шикидим»,
зняло міське телебачення,
і нас з ковбасою показували у всіх випусках
тереховлянських новин. От.
А Віктор Павлік, до речі, так тоді і не виступав.

Шоста історія

Хочеться до Франика.
Коли вчора побачила Прохаська –
цей живий ходячий Франківськ –
він здався мені на ту мить
мало не найріднішою людиною на світі,
бо, окрім того, що від нього несло перегаром,
від нього ще несло стометрівкою.

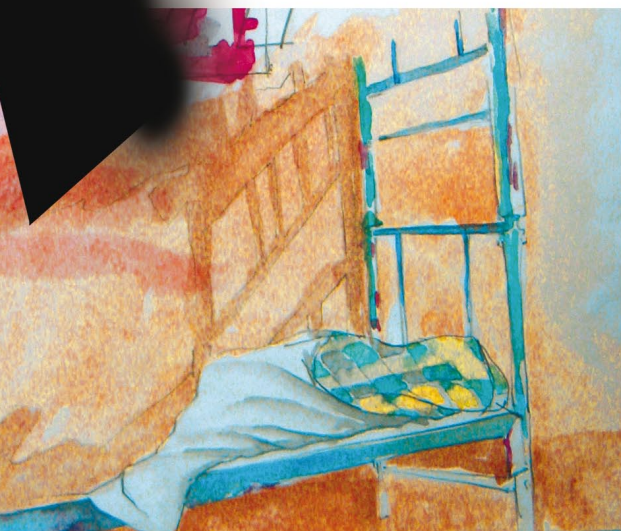
Сьома історія

Нині мені снилось, що помер мій дід.
Він помер дуже давно, ще коли я була маленька
і вірила, що якщо підняти йому повіки,
то він оживе
(видиш, я вже тоді усвідомлювала,
як це важливо – бачити). От.
І у сні я страшенно плакала,
і прокинулась, все ще плачучи –
як то завжди буває, коли плачеш уві сні.
Подумала, що це якось дивно.
Певно, це означає, що треба помолитись за його душу,
принаймні моя мама так завжди каже.
А ще каже, що коли сняться небіжчики,
то погода зміниться.

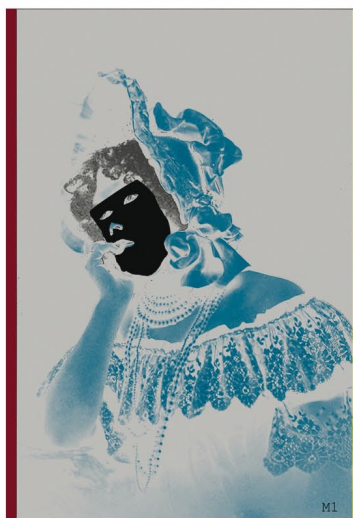
Восьма історія

Я весь час п'ю багато чаю,
бо весь час хочеться пити, а більше нічого нема.
Є ще кава, але кави не хочеться.
Є ще вода з-під крана, але нею я навіть митися боюсь.
Від неї випадає волосся.
Підозрюю, що кілька дивних плям,
які оце з'явилися на моєму тілі, теж від неї.
Усі злі духи цього міста живуть у воді.
Усі добрі – під моїм ліжком, коло батареї.
Я їх не бачу, але вони бавляться моїм волоссям вночі.
І підбирають те, що випадає.
Хочеш боротися з самотністю –
подбай, аби твої батареї були теплі і кольорові.

2008

Переклади з Генрі Чинаскі

Кілька любовних віршів

ігри на задньому дворі

чувак, який любив,
повернувшись з роботи додому,
включити порнуху і
підкрутити звук на максимум,
знав про маленьку сусідську дівчинку,
що колекціонувала комікси і
недавно почала мастурбувати.
її молода мама,
яка майже щодня дзвонила коханцеві
і вже за півгодини
падала перед ним на ліжко,
розкинувши ноги, або,
як він більше любив,
ставала на коліна, високо піднявши зад і
прилігши головою та грудьми на подушку,
не знала, що інколи дівчинка
після ігор на задньому дворі
із хлопчиком-підлітком
приходила додому
в трохи прим'ятому сарафанчику
з плямами від свіжої зеленої трави і
з розтріпаним волоссям
і збентежено замирала в коридорі,
думаючи, біля яких дверей
їй стати і слухати.

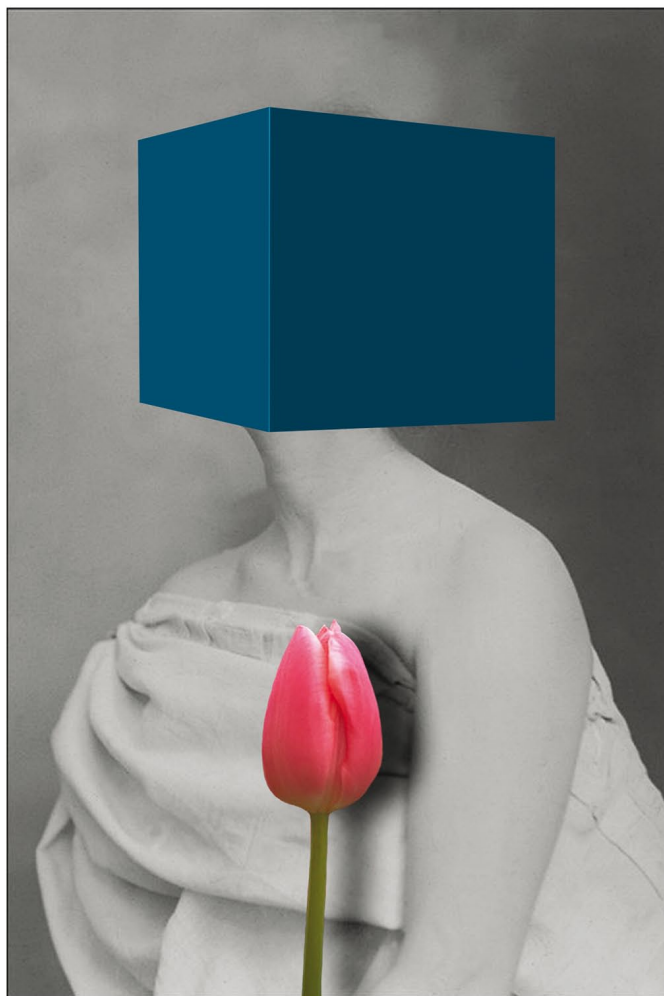

ЗОЛОТИЙ ДОЩ

осіннього вечора
у ванній кімнаті готелю,
натираючи її діру вказівним і середнім,
я довів її до такого шалу,
що вона пролилась золотим дощем,
і він стікав по її ногах,
і тими ж двома пальцями
я відчув його тепло.

у барі

«класна футболка, чувак», –
сказала вона і сіла за мій столик.
на футболці писало
«Metallica» і «AC/DC».
то не нова комерційна фішка
для юних фанатів,
просто на ній були зображені
два ідіоти –
Beavis і Butt-head.
стрільнувши в мене сигарету і
хильнувши пива,
вона поклала руку мені на коліно.
пізніше, в туалеті,
після ефектного мінету,
задерши на ній спідничку,
аби і самому попрацювати язичком
між її ніжками,
я усміхнувся і сказав:
«класні трусики, мала».
на них писало
«FUCK ME, CHINASKI!»

кльово бути відомим поетом

трахнувши студентку філології
в себе вдома на
старому поламаному дивані,
я вийшов на балкон покурити.
накинувши на себе мою сорочку,
вона вибігла за мною,
і виявилось, що хотіла
всього лиш,
аби я підписав їй свою книжку.

Кримський щоденник

27.08.2006

В неділю надвечір електричкою
приїжджаємо до Бахчисарая.
Йдемо старою вулицею
в напрямку Ханського палацу.
Прихилившись до стіни будинку,
стоїть чоловік без рук.
Просить в мене сигарету і прикурити.
Даю йому те, що просить, і йдемо далі.
Женя фотографує.
Тихо, спокійно і порожньо.
Біля палацу купуємо кілька листівок,
ще трохи тиняємося і виходимо за місто.
Сутеніє.
Вирішуємо їхати на Мангуп.
Пробуємо стопити.
Дорога глуха.
Врешті розкладаємо намет у саду,
що поряд з дорогою, і вкладаємось спати.

28.08.2006

Спекотний ранок.
Купаємося в річці з чистою, прозорою водою,
змиваємо з себе весь пил і піт,
весь бруд дороги.
За кілька метрів нижче за течією
на березі лежить мертве теля.
Виходимо на трасу.
Якісь люди продають яблука в ящиках.
Питаємо, скільки треба заплатити за два,
кажуть «ніскільки» і дають три.
Йдемо, хрумкаємо, сік тече по бороді,
волосся вже сухе.
Ловимо КамаЗ, забуваємо на Мангут
і вирішуємо їхати до Ялти.
З вікна машини відкривається панорама гір та моря.
Водій показує рукою на Форос
і висаджує нас у Парковому.
Стоїмо, стоимо.
На протилежному боці вулиці
якийсь чоловік продає персики і цибулю.
Підходить до нас, щось розпитує,
каже «зачекайте», йде до свого фургончика,
повертається і простягує нам кілька цибулин і персик.
Ловимо попутку.
В Ялті гуляємо, купаємось.
Сидимо на пляжі серед людей,
що лежать на шезлонгах,
намащуємо кабачковою ікрою сірий хліб
і їмо з цибулею.
Женя малює.
Вигляд у нас трохи стрьомний.
На набережній нас зупиняють міліціанти,
просять пройти з ними,
розпитують про якусь фігню, та врешті відпускають.
Ввечері починаємо шукати місце для ночівлі.
Довго йдемо прибережною дорогою,
заходимо вже далеко за місто,
перелазимо через якийсь паркан
і опиняємося на пляжі.
Розкладаємо намет, їмо, купаємось голяка.
Зранку на паркані прочитаємо «VIP».

29.08.2006

Дев'ята година ранку.
Небо над Ялтою затягнуте хмарами.
Пляж безлюдний.
Море жадібно ковтає гальку.
Вночі була гроза.
Ми молилися і залишились живі.
Складаємо намет.
Піднімаємося вгору до траси.
Починається дощ.
Женя рве аличу, їсть, дає мені.
Брудний потік тече асфальтом згори вниз.
Купуємо дві пляшки лимонаду,
сідаємо на узбіччі дороги і п'ємо.
Починаємо стопити.
За кілька хвилин водій КамАЗа
розкаже нам легенду про Аюдаг.
Скоро будемо в Алушті,
а надвечір – уже за Сімферополем.

Перше березня

Того вечора я написав:

«Брати Коени навчили мене не боятися крові,
кажу їй і витираю кров, що тече з її вуха.
Потім ми ще довго будемо тинятись вечірнім містом
нашою веселою голосною компанією,
бо маємо гостя – чувака з Каліфорнії.
Потім нас залишиться менше,
підемо до неї додому,
я зламаю ключ від вхідних дверей,
ми посваримось і розійдемося.
Все, що мені від неї залишиться:
кілька самопальних листівок,
антологія поезії бітників,
відкривачка для пива,
араукарія, яку вона подарувала мені на Різдво,
зелені колючі фалоси кактуса,
листи, фотографії, вірші».

Наступного вечора,
останнього зимового вечора (за календарем),
виявиться, що це –
всього лиш моя хвороблива фантазія.

О, ми таки дочекалися цієї весни!

Атлас автомобільних шляхів України

Епілог

Інколи вона плакала.

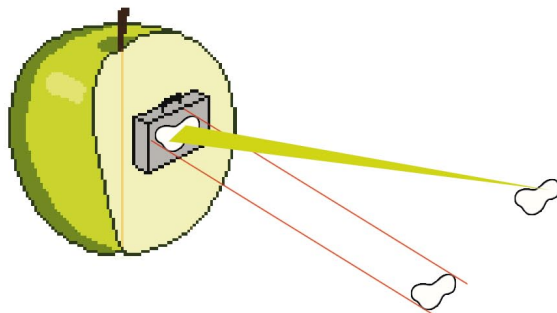
Три рази запам'яталися мені особливо.

Перший раз це сталося в тому тихому серпневому містечку.
Ми були на стадіоні – стояли і дивилися виступ однієї групи.
Вона обняла мене, схилила голову на плече,
а за якусь мить я почув, що вона схлипує.

Другий раз був у тому ж містечку через рік.
Вона попросила набрати їй гарячої води – хотіла помитися.
Я приніс, ми пішли до колонки за стадіоном,
і вона раптом зупинилася й почала плакати.

Третій раз був у таксі, яке везло нас на вокзал –
літо закінчилось, і вона мала їхати на навчання до Києва.
Ми сиділи на задньому сидінні, взявшись за руки, і мовчали.
Вже коли під'їжджали до вокзалу, вона розплакалась.

Це був наш останній день разом.

Одеса

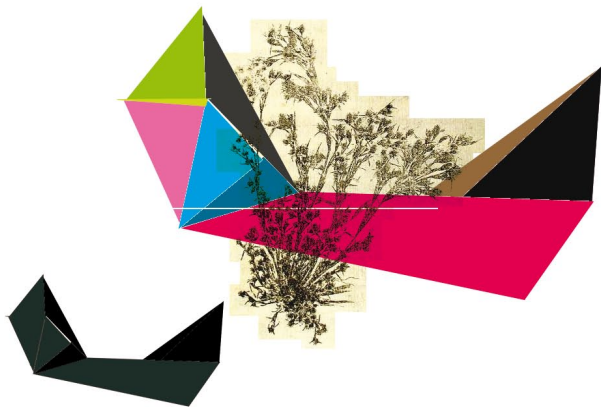
Перший раз ми з нею разом плавали в морі.

Сиділи на теплому піску, їли виноград
і чекали друзів, що мали от-от приїхати.

Потім було кілька дивних і цікавих персонажів,
ночівля на бетонних плитах неподалік Ланжерону
і вогні кораблів на темному горизонті.

А ввечері, перед ночівлею, ще пролунав
якийсь незрозумілий телефонний дзвінок.
Вона щось говорила, пояснювала, нервувала.
Після того дзвінка ми посварилися
і не говорили одне з одним.

Зранку пекло сонце, ми довго вибиралися з міста,
вийшли, зрештою, на трасу, спіймали попутку,
ідесь на сороковому кілометрі вона все зрозуміла.

Хмельницький

Вона чекала мене на пероні, коли прибув потяг.

Перед тим просиділа дві години на вокзалі
і познайомилась з якимись вокзальними персонажами –
її поїзд приїхав сюди на дві години швидше за мій.

Було вже запівніч.

Ми мали мапу міста,
шукали на ній позначки готелів
і цілу ніч ходили від готелю до готелю.
Вільну кімнату за прийнятною для нас ціною
вдалося знайти тільки під ранок.
Готель «Поділля» світився неоном.

На наступний день
ми пішли шукати пам'ятник баронові Мюнхгаузену.
Пам'ятник виявився фонтаном.
Місію було виконано.

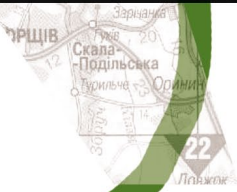
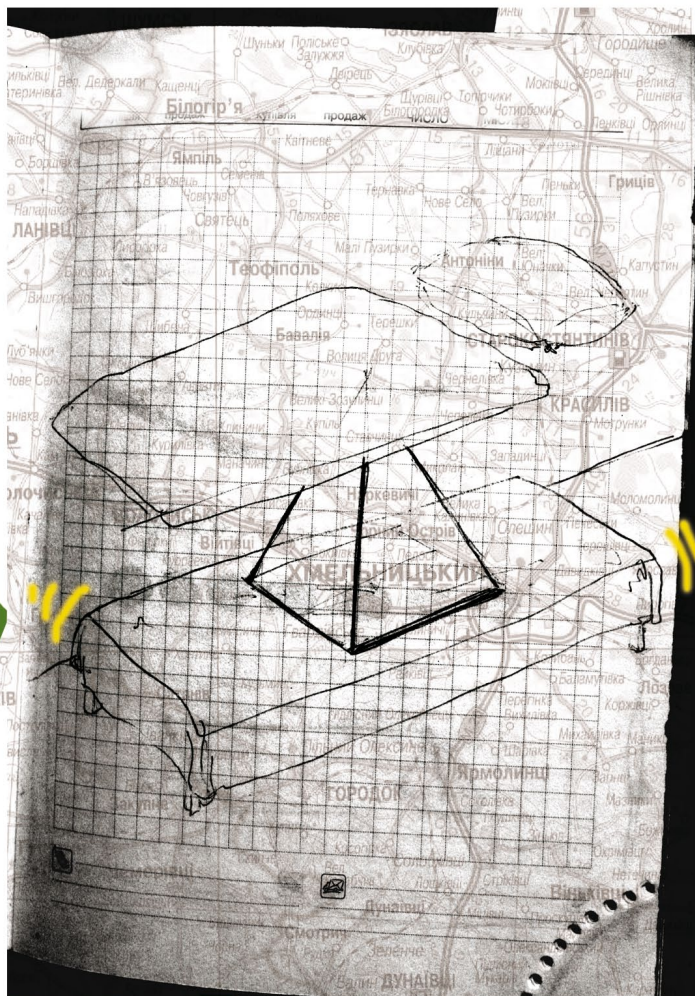
Погулявши містом вночі і зранку,
вдень ми поїхали до Меджибожа.

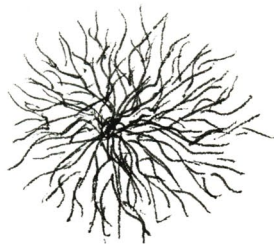
До готелю повернулися надвечір,
пообідали і прийняли душ.

Потім телевізор показував новини,
вона голосно стогнала,
а ліжко скрипіло.

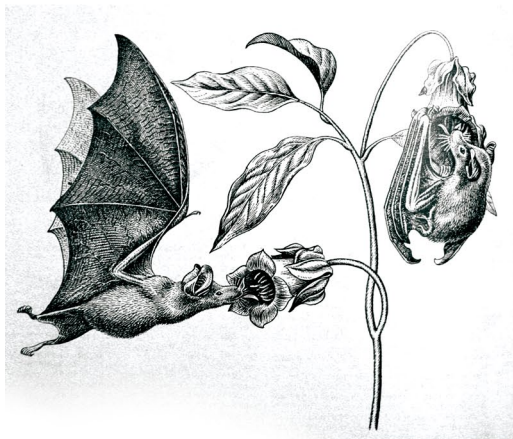
Львів

Вона сидить на порозі перед якимсь бутиком
і плете свої вічні феньки.

Паде дощ, який переслідує нас всюди,
хай куди ми приїдемо.

Вона ображена на мене через те,
що я знову курив, хоч обіцяв, що не буду,
і не звертає на мене жодної уваги.

Я відходжу від неї,
стаю під дашком над іншим бутиком,
дістаю сигарету і прикурюю.

Вінниця

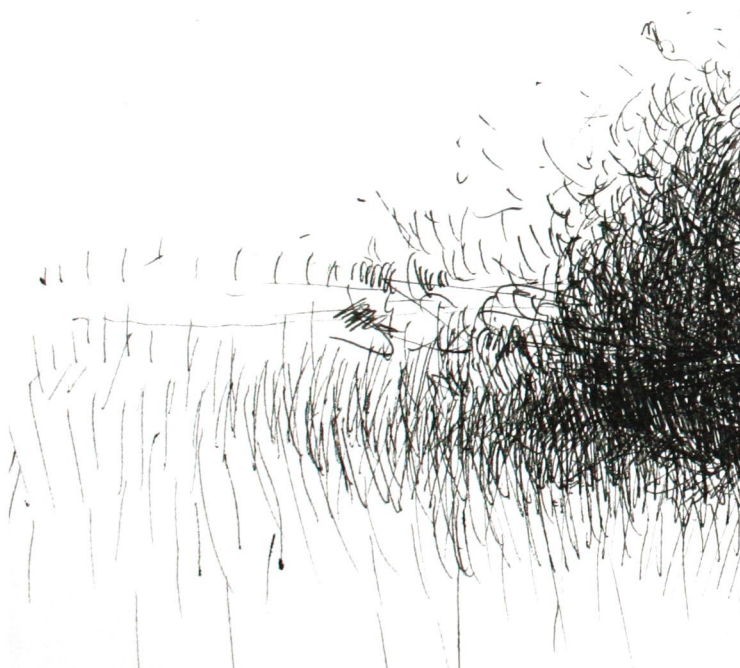
День був хмарний,
в повітрі пахло дощем, що на деякий час стих.

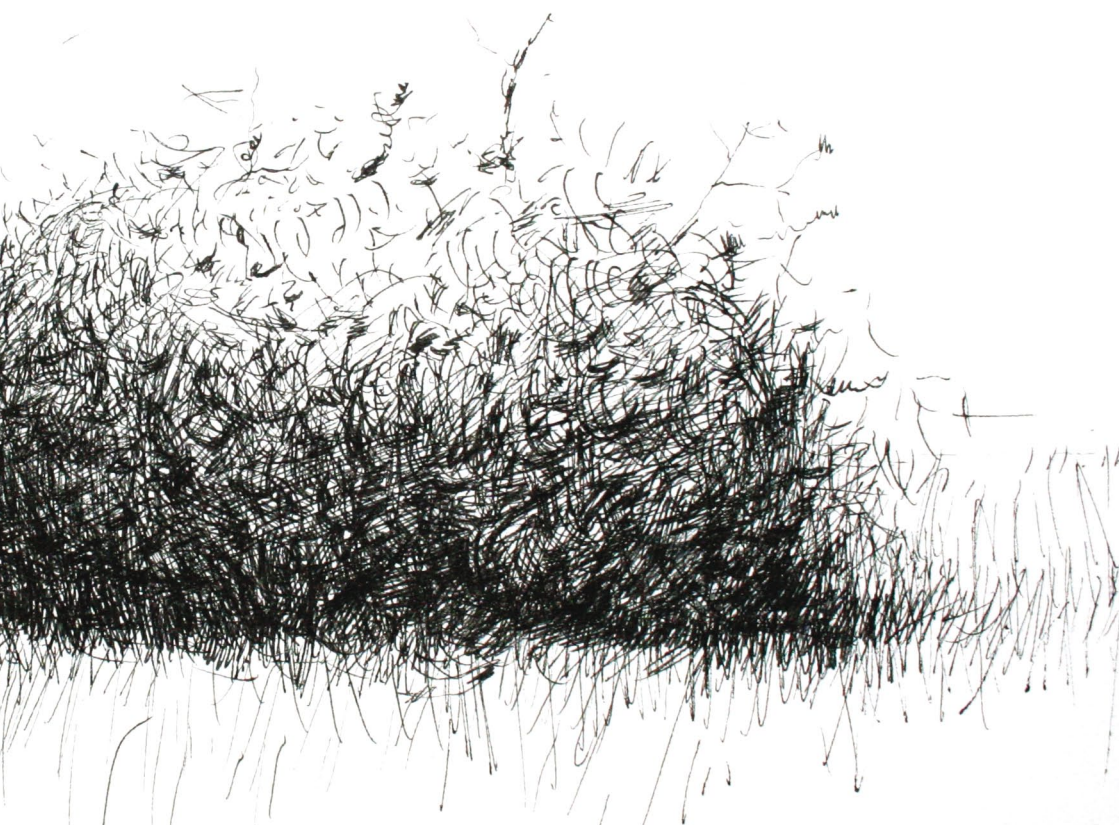
Ми мали кілька вільних годин перед відправленням поїзда.
Біля вокзалу сіли на трамвай і поїхали до центру.

Погуляли свіжими післядошовими вуличками,
а потім біля мосту, що веде до Старого міста,
знайшли затишний бар «Шериф» і пообідали.

Коли вийшли надвір, дощ знову падав.
Постояли трохи на мості,
дивлячись на латаття, яким була вкрита річка,
на краплі дощу, що розбивались об плесо,
пішли до зупинки і поїхали назад до вокзалу.

Необов'язкова прогулянка транзитним містом
залишилась у пам'яті лишень через той дощ.

Івано-Франківськ

Вона тоді лежала в лікарні, то було якраз після повені.
Я приходив до неї кожного дня, і ми ходили гуляти.

Ліс був неподалік, за Дем'яновим Лазом.

Одного разу ми відправилися по гриби.

Вона подумала, що знайшла лисички, нагнулася,
але то була лише купка рудуватого листя.

(Якось я сказав їй, що в цих окулярах вона схожа на жабку.
Тепер на ній були вже інші окуляри).

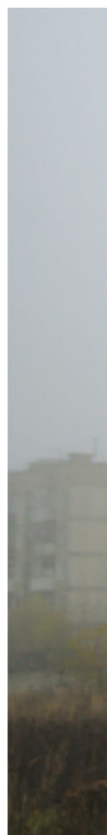
Земля була вогка.

Мандрували равлики – великі, сірі, залишаючи за собою слиз.

Грибів ми так і не знайшли.

Я присів перед нею,
спустив з неї штани з трусиками
і поцілував у лобок.

Ми вийшли з лісу і побачили, що збирається на дощ.

Алушта

Втомлені сонцем за цілий день,
ми лежали надвечір
у затінку дерев на автобусній станції
і чекали автобуса –
розстелили каримати на всіяній хвоею землі,
поставили рюкзаки під голови і про щось говорили.

Перед тим я попросив її купити мені
смажених арахісових горішків,
які тут продавали на кожному кроці.

Її довго не було, я вже почав хвилюватися,
але потім вона з'явилася, несучи в руці пакетик.

Горішки були сирі –
вона просто не звернула уваги на це, коли купувала.

Ми їх увесь Крим провозили з собою,
сподіваючись підсмажити, як приїдемо додому.

Сонячна Долина

Ми вирушили після обіду.

Дорога пролягала через виноградники.
З правого боку від нас були гори, з лівого – море
(потім, коли повертались, стало навпаки).

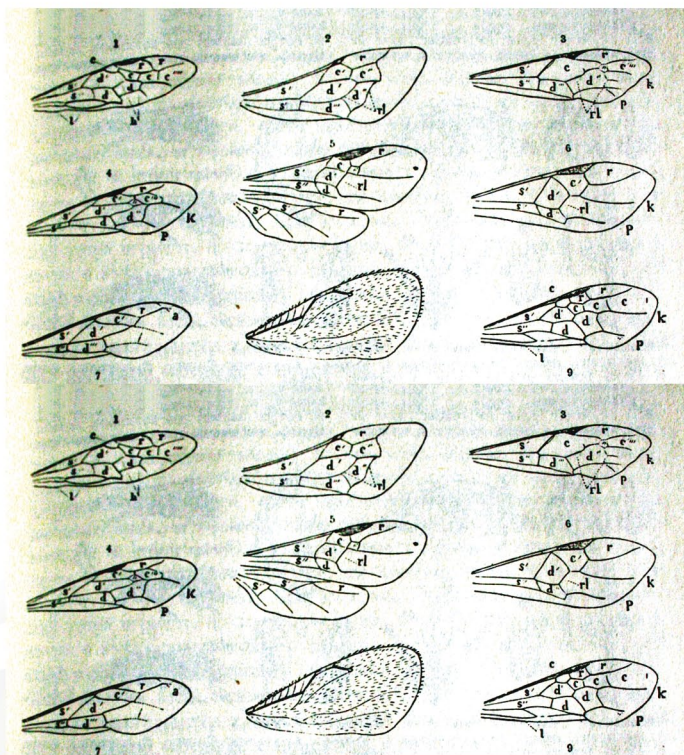
З придорожньої жовтої сухої трави
вистрибувала сарана
і де-не-де виднілися понівечені тільця,
що потрапили під колеса автомобілів.

В селищі ми купили рогаликів, пива, консервів,
винограду, персиків і кілька слив.
Поївши і відпочивши, рушили назад.

Починало сутеніти.

Коли ми зайшли в Лисячу бухту, було вже темно.

На наступний день я читав книжку,
а потім ми позичили маску, пірнали
і спостерігали за крабами.

Гуляйполе

Три роки поспіль ми приїжджали
до цього тихого, сонного містечка на сході України,
аби пофестивалити.

Від ранку до обіду блукали вуличками,
обідали в їдальні біля автостанції
і йшли купатися в ставку.

(Їдальня називалася «Кафе „Дорожнє”»,
але вона казала на нього «Порожнє».
Коли ми були тут востаннє,
в їдальні вже зробили ремонт,
і вона втратила весь свій совковий шарм).

Після купання ми ховалися в затінку
від спекотного серпневого сонця
і їли кавуни та дині.
Від соку пальці робилися липкі,
він стікав кутиками вуст,
і ми язиками злизували його
з розпашілих облич
або ловили теплі краплини губами.

Надвечір спека спадала,
можна було слухати музику
і знайомитись з місцевим населенням.

Я казав їй, що це одне з таких міст,
куди можна приїхати на старості літ,
щоб доживати свої останні дні.

Тут вона вперше мені віддалася.

Пролог

Це почалося тоді, коли ми мандрували Чорногорою.

Я трохи знав її ще до походу,
мені подобались її великі зелені очі і дитяча безтурботність.
Зрештою, вона і була тоді ще дитиною.

Перед нічним поїздом мені ще випало потрапити на п'янку,
яка закінчилася пригодою, що мало не коштувала мені життя.
Після того, як все минулося, один з учасників дійства сказав,
що мій ангел-охоронець відпрацював на кілька років наперед.

Першої ж ночі в горах, коли всі вже спали,
вона розбудила мене і запропонувала прогулятися.
Ми вилізли з теплих спальників, з намету
і пішли до великого каменя, на якому всі разом сиділи увечері.
Вгорі було небо з семафорами зір,
внизу, в долинах – чорне море смерекових лісів,
довкола – темні хребти з пипками вершин.

В наступні дні я закохувався в неї чимраз більше.

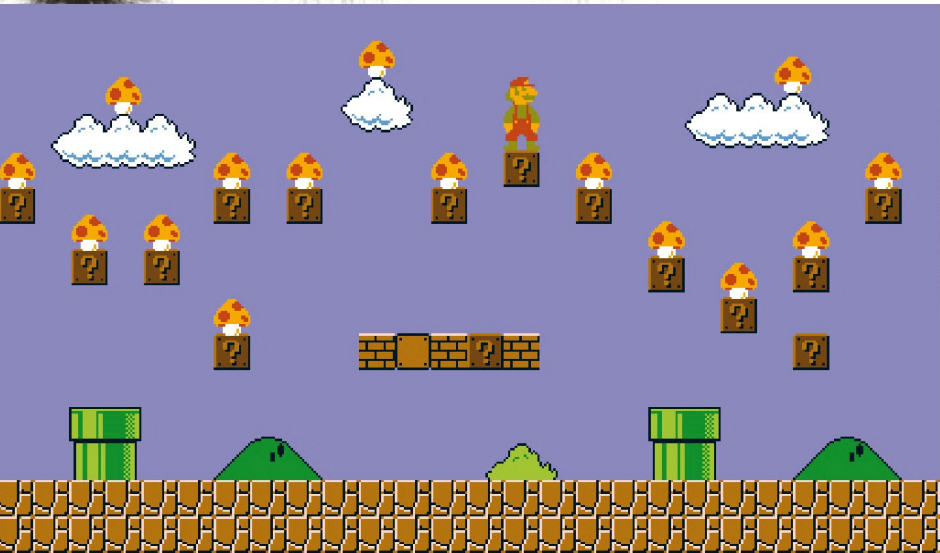
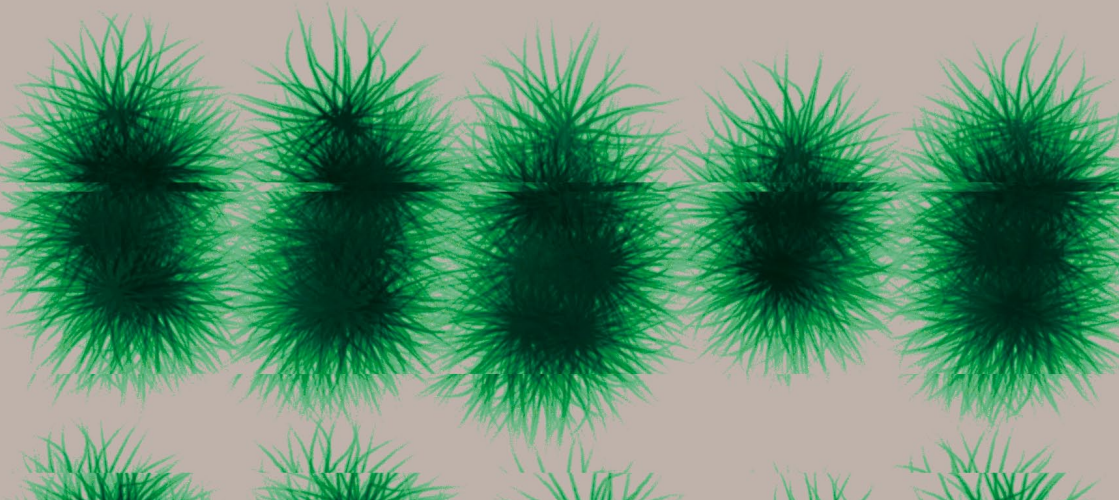
Вона мазала кремом рани на моїх зап'ястях,
що нагадували стигми, і перев'язувала їх марлею.

Я збирав для неї чорниці і висипав їй до рота.

І ось тепер, коли все давно минуло,
мені лишень цікаво, де зараз
той атлас автомобільних шляхів України –
пошарпаний згорток, який ми з нею затерли до дірок
і який загубили останньої подорожі.

An abstract collage featuring a central image of green grass. The collage is composed of several overlapping layers and geometric shapes. A large, dark, triangular shape points downwards from the top center, containing the year '2009'. Below this, there are horizontal bands of different colors and textures, including a light beige band, a dark grey band, and a yellow band. The bottom of the collage features a large, dark, triangular shape pointing upwards, mirroring the one above. The overall effect is a layered, geometric composition with natural elements.

2009

Трибют

У дорозі

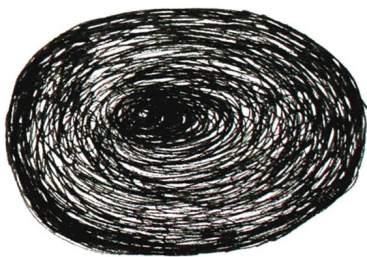
Темна, мов пляшечка з-під мікстури,
нічна дорога, коли у серці причаївся страх.
А потім тепла накурена кабіна фури
і скло лобове, обліплене трупами комах.

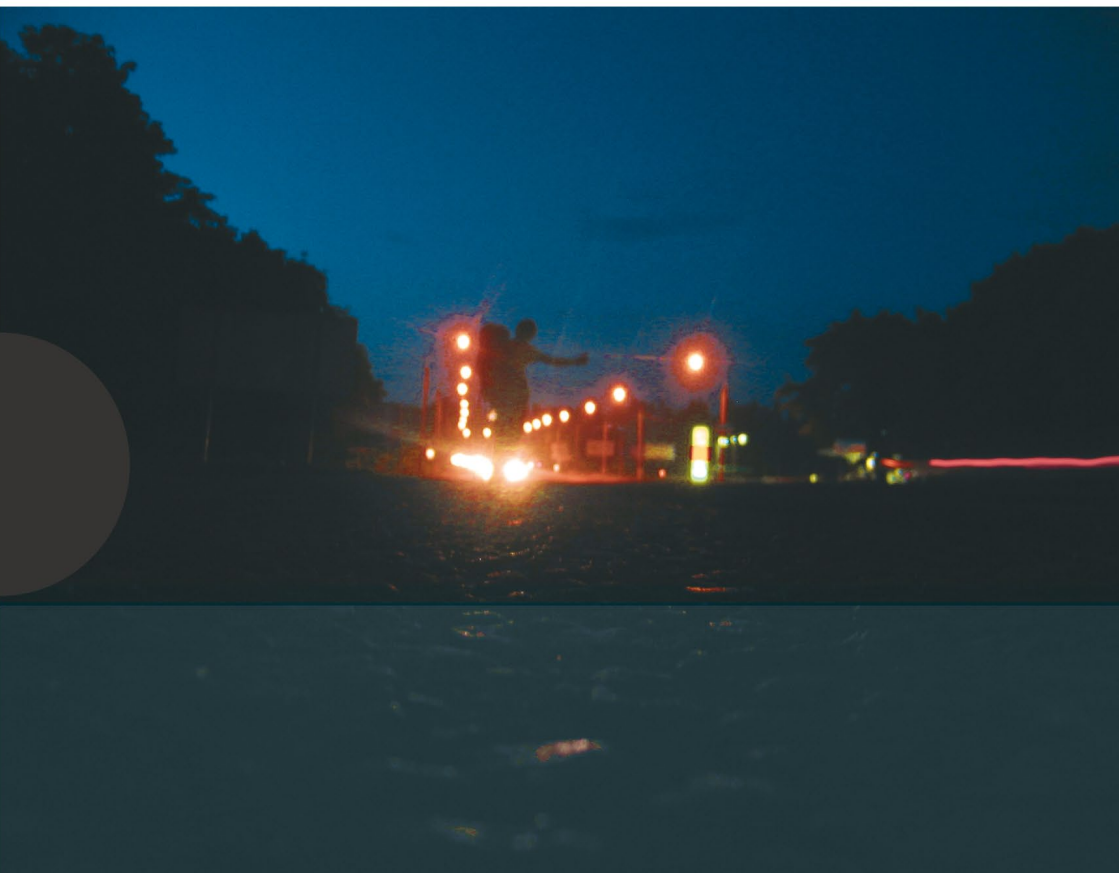
Вогні зустрічних машин, що ріжуть сонні вічі,
шматочки ночі, вихоплені з темряви світлом фар.
Придорожні базари і фанерні ящики на узбіччі,
в яких вилежується строкатий товар.

Історії молодого далекобійника,
ситні, як спожиті на вечерю риба і пиво.
Крісло, в якому засинаєш сном мрійника,
розкинувшись у ньому втомлено й ліниво.

Радіо сповіщає, що на півдні суховій і спека,
над кримськими лісами стоїть дим від пожеж.
Місячне світло летиться, ніби молоко із глека,
і повзе, як павук, стінами водонапірних веж.

Ранок зустрічає тебе на бетонному хвилерізі
криками чайок і хвилями, що б'ються об ноги.
Заради отаких простих безжурних візій
ти кожного року у серпні стаєш на дорогу.

Себастьянові сні

1.

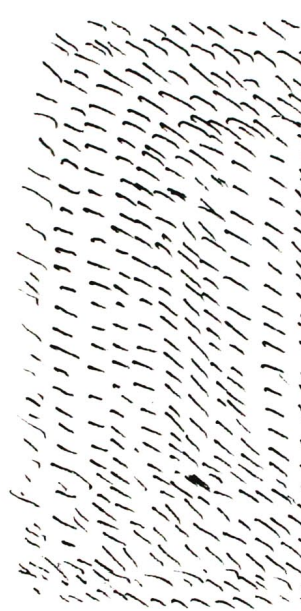
Відходить літо, лишається ще кілька днів.
Вервечки худоби понуро тягнуться з полів,
селяни вибирають теплу картоплю з городів
і зсипають її у відра та полотняні міхи.
Дихає пріла солома, падають горіхи,
рухаються хмари в напрямку міських заводів.

Старі жінки з шкарубкою шкірою на долонях,
що пахне терпко, ніби мускат, з сивиною на скронях,
заплітають жовті качани кукурудзи в довгі косички-річки.
В поливаних мисках, зігріваючи собою днища,
лежить квасоля на запилюжених горищах,
що влітку вилася угору і обплітала ліщинові тички.

2.

Риба в блакитних озерах торкає плавниками намул,
все стихає, чути лишень комахиний розмірений гул.
В сутінках на узліссі з'являється брунатна постать –
втомлений мисливець з мідним ріжком у руці.
Дерева купаються в місяця срібному молоці,
і ніч розгортає над ними свою зіжмакану постіль.

Якийсь самотній заблукалий чорний птах,
вселяючи трепет у тіло мисливця, а в душу страх,
кружляє над полем, потім сідає і ходить по стерні.
Ранок пеленається туманом, сіється мжичка,
на рейки і шпали випадає роса, мчить електричка,
перевозячи тіла – нужденні, пом'яті й смутні.

3.

Двірники у парках і скверах палять листя, зметене на купи,
запах диму залітає у вікна й зливається із запахом зупи.
Кутаючись в розтягнуті светри й потерті шкіряні плащі,
збираються галасливі панки з гітарами через плече.
Волосся спадає на спини, лицями їхніми втома тече,
дворами і провулками гуляє вітер, починаються дощі.

Ринвами біжить вода, заливає подвір'я школи.
Той, хто з дому пішов ще влітку, не повернеться ніколи,
і ні тіло його, ні ріжок, ні рушницю не знайдуть ніде.
Каштани висипають свої лискучі плоди на дороги,
ніхто не зважає на погані прикмети, не слухає застороги,
і лише тварини відчують – щось лихе до нас іде.

Мертвий сезон

1. Ранок

Стежка, якою ідеш, і на кеди лягає сірий пил,
веде до глухого закамарку в нитках павутини.
Засмаглими руками з ріками здутих від праці жил
Бог розгорнув над містом прапор Аргентини.

Біліють вапнякові схили над рікою,
видніються черепашки – раніше тут було море.
Сумна худоба виходить із затінку до водопою,
повітря довкола – свіже, чисте й прозоре.

2. Обід

Сонце пускає своє жовте тепле коріння вглиб,
торкає ним зерно, що зріє в зеленому колосі,
пірнає з умінням глибоководних озерних риб
і плутається, наче у водоростях, в твоєму волоссі.

Пашіють рослини, яких нема ніде більше в цих широтах,
лютіють мухи, гостро виснучи в повітрі, ніби шпиці.
Внизу – вогкі заплави, очерет, гнізда птахів на болотах,
а на пригірках краплями крові в траві червоніють суниці.

3. Вечір

Малиновий кисіль над горизонтом, сутінки,
вертаєшся до міста повний піднесення і спокою.
Під ногами осипаються крихкі піщані суглинки,
прапор тріпоче на вітрі, пролітають качки над осокою.

Підлітки у дворі підтягують велосипедні спиці,
на пустирях палають автомобільні скати.
Давно позачинялись цинамонові крамниці,
підходить ніч, можна спокійно лягати спати.

Два вірші для То

* * *

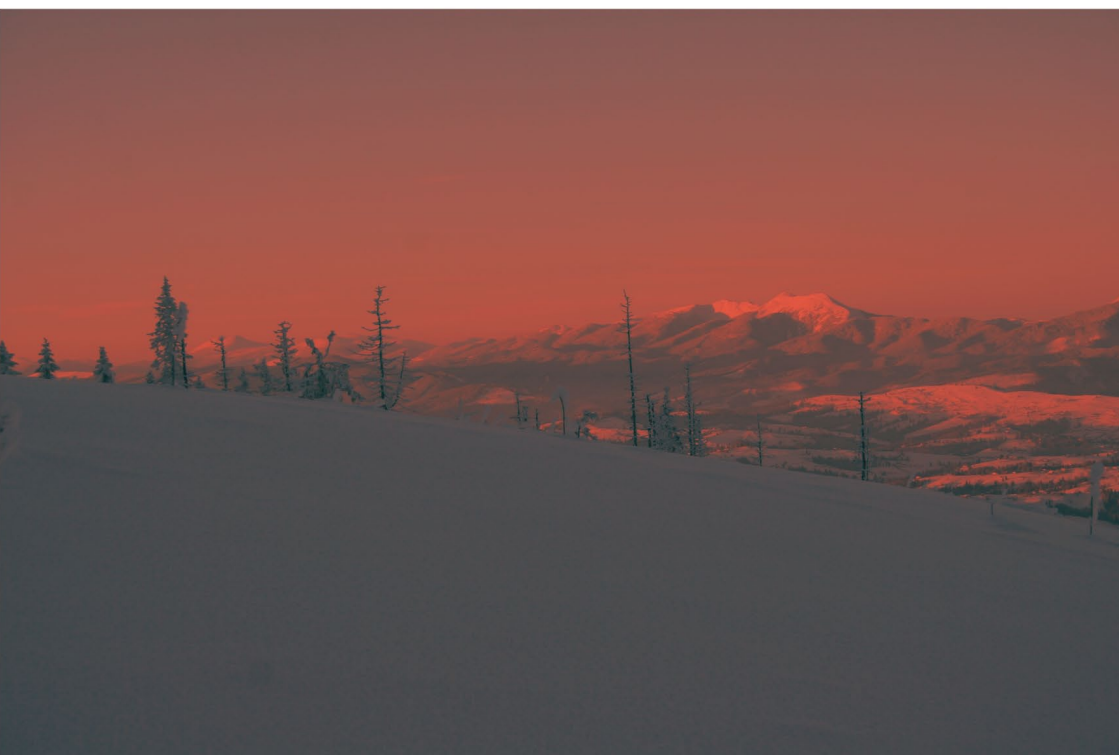
знову сніжить і я здається знаю причину
твої любові до снігу таку щирю й дитинну
у тобі є крапля крові північного народу
здогадався я помішуючи чай ложечкою
і ти не зможеш цього заперечити нікому
навіть мені чи собі
правда ескімосочко?

і сам я уже заражаюсь цією тривожною любов'ю
цією дикою північною в тобі кров'ю
і вже готовий завести собаку породи сибірський хаскі
покинути степи Херсонщини з динями та кавунами
і перебратись до арктичних пустель Канади й Аляски
щоби ганятись за оленячими зграями
та китовими табунами

жити з тобою в юрті іглу або вігвамі
заготовляти дрова шукати дорогу в тумані
загортати тебе у ліжник гуцульський
тримати чашку в якій парує кава
курити сигарети винятково прилуцькі
і робити для тебе
духмяну купіль на травах

згадувати незлим тихим словом рідну країну
карпатські перевали галицькі містечка із запахом тліну
відправляти друзям дивні музичні інструменти й листівки
на яких зображені водоспади тутешніх річок і лосі
вечорами слухати джазові та блюзові платівки
плутаючи пальці
в твоєму теплому волоссі

мати упряжку собак лижі снігоступи і сани
риболовецьку сітку щоб жити в злагоді з котами
переглядати фільми Кустуриці особливо той про Аризону
якогось вечора не дійти до хати милю чи навіть цілу лігу
подивитись востаннє на небо на затоку Гудзону
і померти вночі згадавши що все це
з твоєї любові до снігу

придорожня трава птахи над головою роздовбані попутки
вигорілі на сонці і сирі від вологи покинуті постові будки
затоплені села повз дорогу в які рибалки закидають вудки
вокзали і станції поламани лавки заригані перони
нічліжки на колесах – смердючі плацкартні вагони

гидотні совкові буфети дешеві готелі скрипучі ліжка
обдерті душові кімнати де з кранів тече не вода а іржа
крихти цукру на столі що липнуть до гострого леза ножа
холодні промерзлі парки порожні стадіони
листя під ногами використані гандони

петинг на задніх сидіннях автобусів і в теплих аудиторіях
алкоголіки що рухаються за своїми траєкторіями
немов дельфіни у чорноморських та азовських акваторіях
лузери і дезертири що не пройшли життя відсів
цілі зграї безпритульних дощових псів

колони фур що стоять на в'їздах до міст
не маючи змоги їхати далі через перекритий міст
невибагливі розмови з водіями як їжа і триб життя у піст
повії на узбіччях що коштують як пляшка хорошого віскі
бабусі під під'їздами що промивають всім перехожим мізки

вахтерки – приємні як зубний біль чи ангіна
що сидять в гуртожитських бараках від літа до літа
діти на велосипедах що розбивають до крові коліна
цигани в електричках що знають про тебе все
поважні олдові професори що носять пенсне

студенти котрі виходять з запою тільки під час сесії
а потім знову – п'янка за п'янкою затяжна зимова депресія
в'язкого неба густого туману і річок каламутних сугестія
нервові зриви битий посуд ніж у руці
похмільні ранки трава у росі шрам на щоці

старі будинки де гуляють привиди і протяг
до яких відчуваєш якийсь незрозумілий потяг
розкидані по кімнатах чийсь книжки та одяг
брудні матраци просякнуті спермою кров'ю і потом
дихання смерті що чекає за найближчим поворотом

необов'язкові зустрічі зі старими знайомими –
психами котрі ніколи не стануть відомими
невиспаність поспіх блукання дурдомами
нагромадження непотрібних речей
плетиво сутінок світанків безсонних ночей...

...хай де я буду хоч якими містами і трасами мене носить
хай які непруха застуда чи шиза мене косять
я вертатимусь завжди до тебе коли ставатиме досить
і будеш ти ніби щойно із душі – свіжа і закутана в рушник
і буде твій шепіт ночами приглушений стогін здавлений крик

Весна, літо, осінь, зима... і знову весна

Весна

З доріг разом з болотом і снігом
сходить асфальту темного тіло.
Вертають птахи з теплого краю.
Собаки своїм кульгавим бігом,
роблячи це метушливо і вміло,
здіймають у небо їхню гамірну зграю.

Трава проростає в щілинах домів,
підземні води руйнують кріплення дамб і загат,
пробиваючись під мостами угору.
Місто прибирає кислотних зелених тонів,
і Бог, щедро заправляючи цей салат,
лє дощі, прочинивши небесну комору.

Дерева обживаються хрущами
і позбуваються запашного, як узвар,
і ніжного, як пінка для гоління, цвіту.
Буду блукати дахами поміж дощами,
вивчатиму маршрути хмар
і спущуся на землю, коли настане літо.

Літо

Пожежними шлангами рік
газиш тіло, охоплене полум'ям спеки.
Достигає виноград, рясніють абрикоси.
І ти втрачаєш дням цим лік,
що пахнуть, мов приміщення аптеки,
і котяться, наче яблука по укусу.

Готуються до вторгнення поля,
вигорає на сонці степова трава,
наливаються соком серпневі сади.
Вистуджується жовта південна земля,
дихає море теплом, вечір трива,
і прибій змиває з піску твої сліди.

Птахи ліниво кружляють під небом,
духмяниться ніч, як коробочка з перцем,
тихо вмирають комахи в твоєму волоссі.
Душа повниться спокоєм, ніби щільники медом,
і вже починає повільніше битися моє серце,
передчуваючи в повітрі осінь.

Осінь

Дні руйнуються туманом по воді,
затяжними дощами із неба,
листям, яке вигрібаєш із сіней.
Птахи сідають на плечі тобі,
покидаючи голі дерева,
що вже не відкидають тіней.

Смуток повільно заповзає у душу
й звиває там тепле гніздо,
готуючись до зимівлі й спочинку.
Спокій його не порушу,
п'ючи гаряче вино
в теплих нутрощах будинку.

Молитимусь часто і тихо,
проситиму втіхи і ласки,
прощення вини.
Руйнуються дні, віщуючи лихо
й скидаючи маски.
Лише б дочекатись приходу зими.

Зима

Розколеться тверда небесна шкаралупа
і засипле дерева, будинки й подвір'я
тертими кокосовими горіхами.
В каструлі грибна запарує зупа,
птахи розпушуватимуть пір'я,
шухляди будуть повнитися ліками.

Церкви і вокзали триматимуть тепло розмов,
на горищах зимуватимуть бомжі,
ділячись там хлібом, вином і цигарками.
В собачих жилах застигатиме кров,
коли їх тіл торкнуться холоду гострі ножі,
і вже не бігатимуть їхні зграї голодними вовками.

Цілими днями тихо сидітиму в хаті,
читаючи книжки, на які не ставало терпіння,
й тішачись товариством кота та їжею пісною.
Питиму шипшинові чаї, на вітаміни багаті,
писатиму листи і вкладатиму в конверти насіння.
Якщо не дійдуть, то хоч проростуть десь весною.

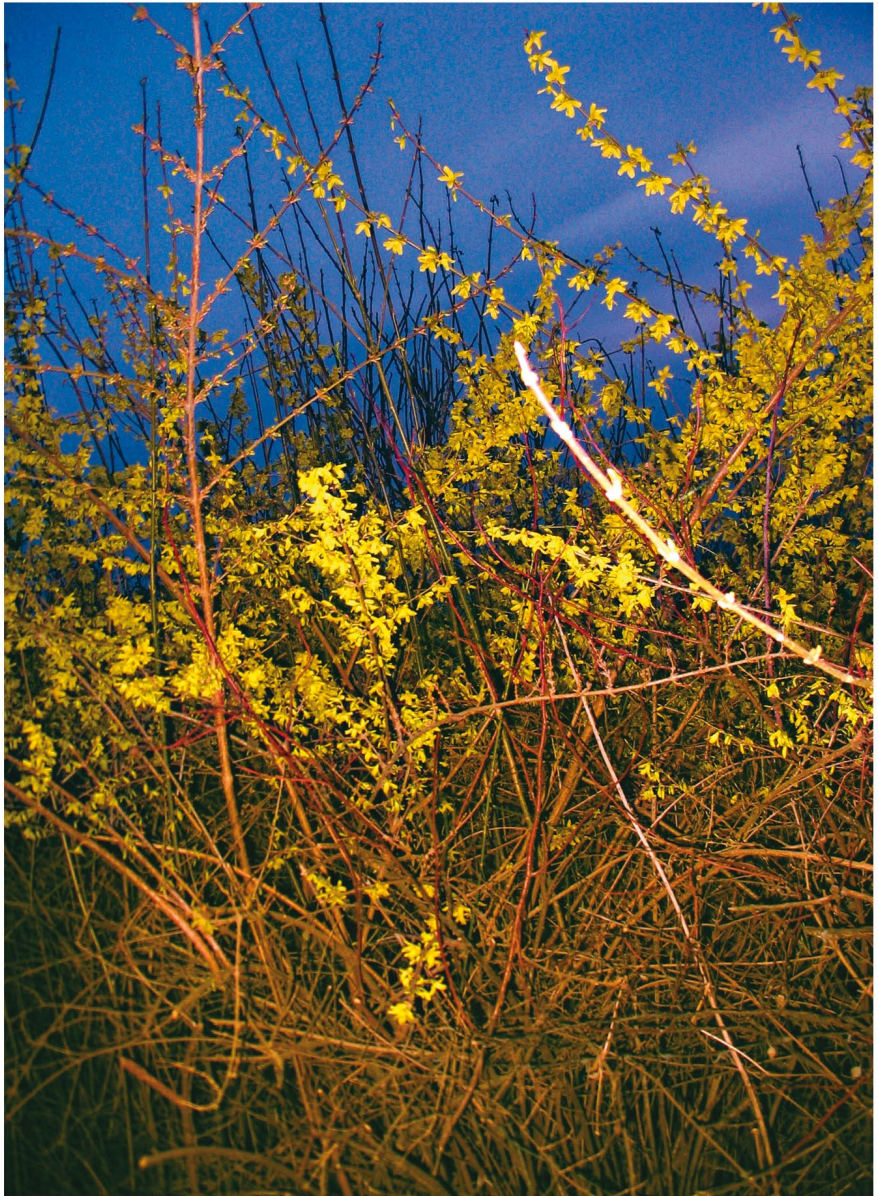
...і знову весна

Солодку мудрість речей
тримаєш обережно під повіками,
щоб не пролити досвіду гіркої сльози.
Злітають птахи з твоїх плечей,
довго кружляють над ріками
і залітають у верболози.

Ходиш підвалами з кульбабовим вином,
в які ще влітку заглядав,
переглядаєш сумні гербарії осінні.
Зимові яблука, яких не торкається тепло,
перекладені духмяним сіном з дивних трав,
вилежуються в ящиках у сінях.

Клейкі волокнисті стебла часу,
за якими тепер лиш і будеш плисти,
вирастають з порізів на шкірі.
Дістаєш сірники, запалюєш свічку згаслу
і дякуєш Богу, що дав діждатися весни,
ніколи не сумніваючись у своїй вірі.

Зміст

2003	3
Медовий місяць	4
Споріднені душі	7
«коли за вікном злива...»	8
Свобода	11
2005	13
Кінець космічного кохання	14
Хороші вірші, погані вірші	16
Південно-серпнева дорожня рапсодія	18
2007	21
Вісім історій, що їх розповіла Макаролька в листах із Києва	22
Перша історія	22
Друга історія	23
Третя історія	24
Четверта історія	25
П'ята історія	26
Шоста історія	27
Сьома історія	28
Восьма історія	29
2008	31
Переклади з Генрі Чинаскі	32
Кілька любовних віршів	32
ігри на задньому дворі	32
золотий дощ	34
у барі	36
кльово бути відомим поетом	38
Кримський щоденник	40
27.08.2006	40
28.08.2006	41
29.08.2006	42
Перше березня	44

Атлас автомобільних шляхів України	46
Епілог	46
Одеса	48
Хмельницький	50
Львів	52
Вінниця	54
Івано-Франківськ	56
Алушта	58
Сонячна Долина	60
Гуляйполе	62
Пролог	64
2009	67
Трибют	68
У дорозі	68
Себастьянові сни	70
Мертвий сезон	72
Два вірші для То	74
«знову сніжить і я здається знаю причину...»	74
«придорожня трава птахи над головою роздובбані попутки...»	76
Весна, літо, осінь, зима... і знову весна	78
Весна	78
Літо	80
Осінь	82
Зима	84
...і знову весна	86

Мірек Боднар

Хороші вірші, погані вірші

Редагування Ярослава Довгана

Дизайн Євгена Самборського
Верстка DaPіx'a

Івано-Франківськ

2010

